VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Asiantuntijalausunto

15.11.2017

Maa- ja metsätalousvaliokunta

Asiantuntijakuuleminen 16.11.2017

Hallituksen esitys laeiksi uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain ja tuulivoiman kompensaatioalueista annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annettua lakia. Laissa säädettäisiin tarjouskilpailuun perustuvasta preemiojärjestelmästä, jossa teknologianeutraalisti edistettäisiin uusiutuviin energialähteisiin perustuvia voimalaitosinvestointeja. Samalla syöttötariffijärjestelmä suljettaisiin biokaasuvoimaloiden ja puupolttoainevoimaloiden osalta.

Sähkön tuottaja, jonka voimalaitos on tarjouskilpailun perusteella hyväksytty preemiojärjestelmään, voisi saada preemion mukaan määräytyvän tuen. Sähkön tuottaja olisi velvollinen tuottamaan hyväksytyn tarjouksen mukaisesti sähköä. Velvollisuuden noudattamatta jättämisestä sähkön tuottaja määrättäisiin maksamaan valtiolle alituotantokorvausta. Preemiojärjestelmän mukaiset oikeudet ja velvollisuudet olisivat voimassa määrärajan, josta tukiajan enimmäispituus olisi kaksitoista vuotta.

Ehdotettu tarjouskilpailun perusteella maksettava uusiutuvan energian tuotantotuki pohjautuu syksyllä 2016 laaditun valtioneuvoston selonteon kansallisesta energia- ja ilmastostrategiasta linjaukseen. Uuden tuotantotuen tavoitteena on uusiutuvan energian tuotantokapasiteetin lisääminen.

Taloudelliset vaikutukset

Tarjouskilpailun perusteella määräytyvän tukijärjestelmän kustannuksia on vaikea arvioida etukäteen. Hallituksen esityksessä on laskettu kustannusvaikutuksia esimerkinomaisesti eri tukitasoilla ja sähkön hinnalla. Vuosittainen tukitaso vaihtelee taulukossa oletuksista riippuen välillä 0-80 milj. euroa. Kummatkin ääripäät ovat epätodennäköisiä. Yleensä taloudellisten vaikutusten

Valtiovarainministeriö
Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
PL 28, 00023 Valtioneuvosto

Puh 09 160 01 tai 09 578 11 (vaihde)
Faksi 09 160 33123

valtiovarainministerio@vm.fi

arvioinnin tulisi olla yksityiskohtaisempaa, mutta tässä esityksessä yleisempi tarkastelu on perusteltua. Todennäköisen preemiohinnan nimeäminen voisi johtaa siihen, että tarjouskilpailuun osallistuvat toimijat tekisivät tarjouksia lähellä mainittua hintaa, mikä voisi johtaa veronmaksajan kannalta kalliimpaan lopputulokseen.

Lisäkustannukset uudesta tukijärjestelmästä ovat pienemmät kuin nykyisen syöttötariffijärjestelmän menot, joita maksetaan edelleen runsaat 10 vuotta. Uuden tukijärjestelmän matalammat kustannukset johtuvat toisaalta pienemmästä uusiutuvan energian määrästä (2 TWh) ja toisaalta tukitason määrittelystä tarjouskilpailulla, jonka lopputulos on kilpailun ja madaltuneiden tuotantokustannusten vuoksi oletettavasti huomattavasti nykyjärjestelmän tukitasoa matalampi.

Tarjouskilpailut olisi tarkoitus järjestää vuodesta 2018 alkaen, jolloin voimalaitosten tukiajat alkaisivat arviolta vuosina 2020–2023. Määrärahatarve alkaisi tällöin vuonna 2020 ja jatkuisi vuoteen 2035.

Esitykseen sisältyy ehdotus syöttötariffijärjestelmän sulkemisesta biokaasuvoimaloiden ja puupolttoainevoimaloiden osalta. Tämä tarkoittaisi arvion mukaan valtiontaloudelle säästöjä kokonaisuudessaan noin 40–45 milj. euroa vuosina 2019-2030 eli keskimäärin 3-4 milj. euroa vuodessa.

Näitä taloudellisia vaikutuksia ei ole huomioitu keväällä 2017 laaditussa julkisen talouden suunnitelmassa vuosille 2018–2021.

Budjettineuvos Taina Eckstein